

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
भारत मौसम विभाग
केंद्रीय कापूस संशोधन संस्था
नागपूर

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला

दिनांक : 11-12-2020

नागपूर(महाराष्ट्र) साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2020-12-11 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2020-12-12	2020-12-13	2020-12-14	2020-12-15	2020-12-16
पर्जन्यमान (मिमी)	0.0	2.0	2.0	4.0	4.0
कमाल तापमान (अं.से)	31.7	31.5	30.5	30.9	31.5
किमान तापमान (अं.से)	15.4	14.8	14.5	14.5	15.0
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	61	72	84	81	87
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	38	38	60	47	56
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
वाऱ्याची दिशा(अंश)	158	30	60	68	34
मेघाच्छादन (ऑक्टा)	3	5	4	3	4

हवामान सारांश / चेतावणी :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या अंदाजानुसार, पुढील पाच दिवस आकाश ढगाळ ते आंशिक ढगाळत्याचबरोबर दि. १३ व १४ डिसेंबरला तुरळक ठिकाणी पाऊस पडण्याची तसेच दिनांक १५ व १६ डिसेंबरला काही ठिकाणी हलका ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची व मेघगर्जनेसह विजांचा कडकडाट होण्याची अधिक शक्यता वर्तविली आहे.

कृषि सल्ला:

येत्या ३-४ दिवसांत हलक्या/मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता असल्याने कपाशीची वेचणी त्वरित करून घ्यावी जेणेकरून फुटलेल्या बोंडातील कापूस पावसाने खराब होणार नाही. तसेच वेचणी केलेला कापूस सुरक्षित ठिकाणी साठवावा. तसेच १५-१६ डिसेंबर दरम्यान मेघगर्जनेसह विजांचा कडकडाट होण्याची शक्यता असल्यामुळे शेतकऱ्यांनी स्वतःची व पशुधनाची काळजी घ्यावी. पशूंना उघड्या ठिकाणी न ठेवता गोठ्यामध्ये बांधून ठेवावे

संक्षिप्त संदेश सल्ला :

कपाशीमध्ये गुलाबी बोंड अळीला नियंत्रित करण्यासाठी तिचे खाद्यान्न बंद व्हावे या उद्देशाने शेतकरी बंधूंनी फरदड घेऊ नये. म्हणून शेवटच्या वेचणीनंतर कपाशीच्या झाडांचे अवशेष गोळा करून नष्ट करावेत

पिक निहाय सल्ला :

पिक	पिक निहाय सल्ला
-----	-----------------

पिक	पिक निहाय सल्ला
ज्वारी (ज्वार / ग्रेट मिल्ट)	रब्बी ज्वारीमध्ये खोडकिड्यांचा प्रादुर्भाव १० टक्केपेक्षा जास्त आढळून आल्यास कार्बोफ्युरॉन ३ % दाणेदार ८.३ किलो किंवा क्लिनॉल्फॉस ५ % दाणेदार १.५ किलो याप्रमाणात ज्वारीच्या पोंग्यामध्ये संभाव्य पावसाचा अंदाज लक्षात घेऊन द्यावे
धान्य	गहू: अरुंद पानाच्या तनाच्या व्यवस्थापनासाठी 2-4-D (सोडियम साल्ट) या तन नाशकाची प्रति हेक्टरी १ किलो क्रियाशील मूलद्रव्य ५०० लिटर पाण्यात मिसलून पेरनीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी फवारणी करावी.
धान्य	गहू: गहू पिकातील रुद पानाच्या तनाच्या व्यवस्थापनासाठी अलग्रीप (मेटासल्फ्युरोन मेथाइल) या तन नाशकाची प्रति हेक्टरी ४ ग्राम क्रियाशील घटक किंवा २० ग्राम औषधाची ५०० लिटर पाण्यात मिसलून पेरनीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी फवारणी करावी.
बेंगल ग्रॅम / चिक पीईए	हरभरा पिकाला आवश्यकतेनुसार योग्य प्रमाणात खतांची मात्रा द्यावी आणि ओलीत पावसाचा अंदाज लक्षात घेऊन करावे. कीटक, कीड आणि रोगाचे निरीक्षण करून आवश्यक त्या व्यवस्थापन पद्धतींचा अवलंब करावा तसेच आंतरमशागत करून पिक तणमुक्त ठेवावे.
कॉटन	परिपक्व व पूर्ण फुटलेल्याबोंडातील कापूस शक्यतोवर सकाळच्या वेळेत वेचून घ्यावा. वेचलेला कापूस सावलीत वाळवावा व कोरड्या ठिकाणी त्याची साठवणूक करावी. कोरडवाहू कपाशीच्या पहिल्या तीन वेचण्याचा तसेच बागायती कपाशीच्या मधल्या चार वेचणींचा कापूस दर्जेदार असतो. हा कापूस शक्यतोवर वेगळा साठवावा.
कॉटन	कपाशी: कपाशी पिकामध्ये किटकनाशकाची फवारणी हि झाडावर कमीत कमी ८-१० हिरवी बोंडे प्रती झाड किंवा नवीन पालवी असेल तरच करावी. कपाशीमध्ये ६० % बोंडे पेक्षा जास्त बोंडे कीड ग्रस्त झाले असल्यास आणि झाडावर नवीन पालवी नसल्यास कपाशीचे पिक काढून रबी पिकाची लागवड करावी.
कॉटन	कपाशी: गुलाबी बोंड अळीच्या निरीक्षणासाठी प्रती एकर दोन फेरामोन सापळे लावावेत. प्रादुर्भाव ग्रस्त डोमकळी काढून नष्ट कराव्या. कपाशीमध्ये गुलाबी बोंड अळी/प्रादुर्भावाने आर्थिक नुकसान पातळी गाठली असल्यास व्यवस्थापनासाठी थायोडीकार्ब ७५ % डब्ल्यूपी २० ग्राम किंवा लॅंबडासायहॅलोथ्रिन ५ ईसी १० मिली किंवा सायपरमेथ्रिन १० ईसी किंवा प्रोफेनोफॉस ३० मिली किंवा ईमामेक्टीन बेन्झोएट ५ एसजी ५ ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
कॉटन	कपाशी: कपाशीमध्ये बाह्य बोंड सड रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी प्रोपिकोनाझोल २५ % ईसी १ मिली किंवा प्रोपिनेब ७० डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्राम प्रती १ लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीमध्ये आंतरिक बोंड सड रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी + स्ट्रेप्टोमाइसिन २ ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
कॉटन	कपाशी: ढगाळ हवामानामुळे जर कपाशीवरील मायरोथेशियम बुरशीजन्य ठिपके/दह्या/ कोरीनिस्पोराबुरशीजन्य ठिपके/ पानावरील ठिपके आणि अँथ्रॅकनोज या बुरशीजन्य रोगांच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझीम ५० डब्ल्यूपी २० ग्राम किंवा क्रेसोक्झीम- मिथिल ४४.३ एससी १० मिली किंवा मेटिराम ५५ % + पायराक्लोस्ट्रोबिन ५ % डब्ल्यूजी @ २० ग्रॅम १० किंवा प्रोपिकोनाझोल २५ % ईसी @ १० मिली किंवा प्रोपिनेब ७० % डब्ल्यूपी @ २५-३० ग्रॅम किंवा आझोक्सीस्ट्रोबिन १८.२ % ww + डायफेनकोनाझोल ११.४ % ww एससी १० मिली किंवा फ्लूक्सापायरोक्साड १६७ g/l + पायराक्लोस्ट्रोबिन ३३३ g/l एससी ६ ग्राम १० लिटर पाण्यात फवारणी करावी.
पिगॉन पीईए (रेड ग्रॅम / अहर)	रात्रीच्या किमान तापमानात होणारी घट आणि सकाळी वातावरणात असलेले दव यामुळे तूर पिकामध्ये शेंगा पोखरणान्या अळ्यांचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता असते. म्हणून या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी शेतकऱ्यांनी इंडोक्झाकार्ब १४.५ एस.सी.०.५ मिली/लिटर पाणी किंवा स्पिनोसॅड ४५ एस.सी. ०.१५ मिली/ लिटर पाणी यापैकी एका कीटकनाशकाची फवारणी पाऊस पडून गेल्यानंतर करावी

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला :

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
चिली	मिरची पिकामध्ये शेंडेमर व फळसड रोगाच्या व्यवस्थापनाकरिता डायफेनकोनाझोल २५ इसी ५ मिली किंवा अझोक्स्ट्रोबिन २३ टक्के एस सी १० मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
वांगी	वांगी पिकातील फळसड या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्झीक्लोराइड या बुरशीनाशकाची ३ ग्रॅम प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणीपाऊस पडून गेल्यानंतर करावी.
ऑरेंज	संत्रा पिकाच्या झाडावर (विशेषतः रोपवाटिकांमध्ये असलेली झाडे) पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी, प्रादुर्भाव ग्रस्त पाने काढून टाकावी तसेच थायामिथोक्झाम ०.३ ग्रॅम किंवा ईमिडाक्लोप्रिड ०.५ मिली किंवा क्लिनॉलफॉस २.० मिली किंवा डायमेटोएट २ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. वरीलपैकी कोणत्याही कीटकनाशकासह दुसरे फवारणी 15 दिवसानंतर अधिक चांगल्या परिणामासाठी द्यावी.
स्वेट ऑरेंज	मोसंबी: मोसंबी पिकाच्या झाडावर (विशेषतः रोपवाटिकांमध्ये असलेली झाडे) पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी, प्रादुर्भाव ग्रस्त पाने काढून टाकावी तसेच थायामिथोक्झाम ०.३ ग्रॅम किंवा ईमिडाक्लोप्रिड ०.५ मिली किंवा क्लिनॉलफॉस २.० मिली किंवा डायमेटोएट २ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. वरीलपैकी कोणत्याही कीटकनाशकासह दुसरे फवारणी 15 दिवसानंतर अधिक चांगल्या परिणामासाठी द्यावी.

पशुधन विषयक निहाय सल्ला :

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
म्हैस	हिवाळ्यामध्ये सततचे कमी होत असलेले तापमान दुध उत्पादनामध्ये घट निर्माण करते. त्यासाठी दुधाळ जनावरांना प्रथिनयुक्त आहार द्यावा.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला :

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	शेतकरी बांधवांनी कीटकनाशके, बुरशीनाशके इत्यादींची फवारणी करताना स्वतःची योग्य ती काळजी/खबरदारी घ्यावी.